

**TARİHİ VE KÜLTÜREL MİRASI KORUMA
PROJE VE UYGULAMALARINI
ÖZENDİRME YARIŞMASI**

2008

Tarihi Kentler Birliđi
Şerifler Yalısı
Mektep Sokak No: 7
Emirgan / İstanbul
www.tarihi kentler birliđi.org

Yayıma hazırlayan

ÇEKÜL Vakfı
www.cekulvakfi.org.tr

Yayımlayan

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı
www.izmir.bel.tr/

Metin Yazımı ve Belgeleme

Handan Dedeşayır

Tasarım ve Yapım

Ndr Tasarım
0212 321 11 12
Engin Ak

Grafik

Baskı

Beyazsayfa Matbaacılık
0212 321 87 04

Basım Tarihi

Mayıs 2009

TARİHİ VE KÜLTÜREL MİRASI
KORUMA PROJE VE UYGULAMALARINI
ÖZENDİRME YARIŞMASI

2008

İÇİNDEKİLER

- 08 Yarışmadan Yansıyan Mükemmellik Arayışı
Mehmet Özhasseki / TKB Başkanı / Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı
- 10 Kenti Değerleriyle Yaşatmak Aziz Kocaoğlu / İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı
- 12 Kültürel Kimliği Korumada Tüm Değerleri Saran Yarışma...
Prof. Dr. Metin Sözen / TKB Danışma Kurulu Başkanı / ÇEKÜL Vakfı Başkanı
- 14 Danışma Kurulu / Jüri
- 16 Örnek Olmanın Önemi ve Coşkusu Prof. Dr. Zekai Görgülü / TKB Danışma Kurulu Üyesi
- 18 İzmir Büyükşehir Belediyesi Kemeraltı Anafartalar Caddesi Cephe Düzenleme Projesi
Havagazı Fabrikası Restorasyon ve Çevre Düzenleme Projesi
- 42 Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Bey Mahallesi Sokak Sağlıklaştırma Projesi /
Bayaz Han Kent Müzesi Projesi
- 48 Osmangazi Belediyesi Seyyid Usul Tekkesi Restorasyon Projesi / Ördekli Hamamı Dönüştürme Projesi
- 54 Tarsus Belediyesi Makam-ı Danyal Camisi Restorasyon ve Ek Bina Tasarım Projesi
- 60 Altındağ Belediyesi Ulucanlar Cezaevi Müze, Kültür ve Sanat Merkezi Dönüşüm Projesi /
Mehmet Akif Ersoy, Hamamönü, Fırın ve İnanlı Sokaklar Sağlıklaştırma Projesi
- 66 Konak Belediyesi Kavaflar Çarşısı / Saadet Mirci Evi / Yaşlılar Evi / Altınordu Spor Klübü Projeleri
- 72 Kozan Belediyesi Kozan Kalesi Çevre Düzenlemesi /
Aşağı Yukarı Çarşı ile Hoşkadem Camisi Meydan Düzenlemesi / Yaverin Konağı Restorasyonu
- 78 Tokat Belediyesi Sulu Sokak Kentsel Tasarım Projesi
- 84 Odunpazarı Belediyesi Kurşunlu Cami ve Mücellit Sokaklar Sağlıklaştırma Projesi /
Atlıhan El Sanatları Çarşısı Uygulaması
- 90 Antalya Büyükşehir Belediyesi Tarihi Kültürel Merkez
- 96 Çanakkale Belediyesi Çanakkale Belediyesi Kent Müzesi ve Arşivi
- 102 Kuşadası Belediyesi Kaleiçi Mevkii ve Barbaros Hayrettin Paşa Bulvarı Sokak Sağlıklaştırma /
Çalığışu Evi Restorasyon Uygulaması
- 108 Selçuklu Belediyesi Zazadin Han Restorasyon Uygulaması /
Karataş Camisi Restorasyonu/ Sille Tarih ve Kültür Projesi
- 114 Ödemiş Belediyesi İbrahim Hakkı Ayvaz Kent Müzesi ve Bedia Akartürk Sanat Müzesi /
Yıldız Oteli ve Keçecizade Hanı
- 120 Alanya Belediyesi Tophane Mahallesi Mescit Restorasyon Uygulaması
- 122 Bergama Belediyesi Tarihi Bergama Arastası Sokak Sağlıklaştırma Uygulaması
- 124 Eyüp Belediyesi Sertarikzade Tekkesi Restorasyonu
- 126 Fatih Belediyesi Sünbül Sinan Tekkesi Rölöve, Restitüsyon, Restorasyon Projesi
- 128 Giresun Belediyesi Koruma Amaçlı Revizyon İmar Planı
- 130 İnebolu Belediyesi Eski Liman Başkanlığı Binası Restorasyonu
- 132 İstanbul Büyükşehir Belediyesi Eyüp Hacı Beşirağa Medresesi Restorasyon ve Yeni Kullanım Projesi
- 134 Karşıyaka Belediyesi Latife Hanım Köşkü Anı Evi Restorasyonu
- 136 Kütahya Belediyesi Küçük Bedesten Restorasyonu
- 138 Polatlı Belediyesi Polatlı TCDD İşletmeleri İstasyon Binaları Restorasyonu
- 140 Talas Belediyesi Ali Sait Paşa Sokak ve Ulus Meydanı Sokak Sağlıklaştırma ve Çevre Düzenleme Projesi
- 142 Yıldırım Belediyesi 3. Bin Yılda Yaşayan Osmanlı Köyü-Cumalıkızık Projesi

TARİHİ VE KÜLTÜREL MİRASI
KORUMA PROJE VE UYGULAMALARINI
ÖZENDİRME YARIŞMASI

2008

SÜREKLİLİK ÖDÜLÜ

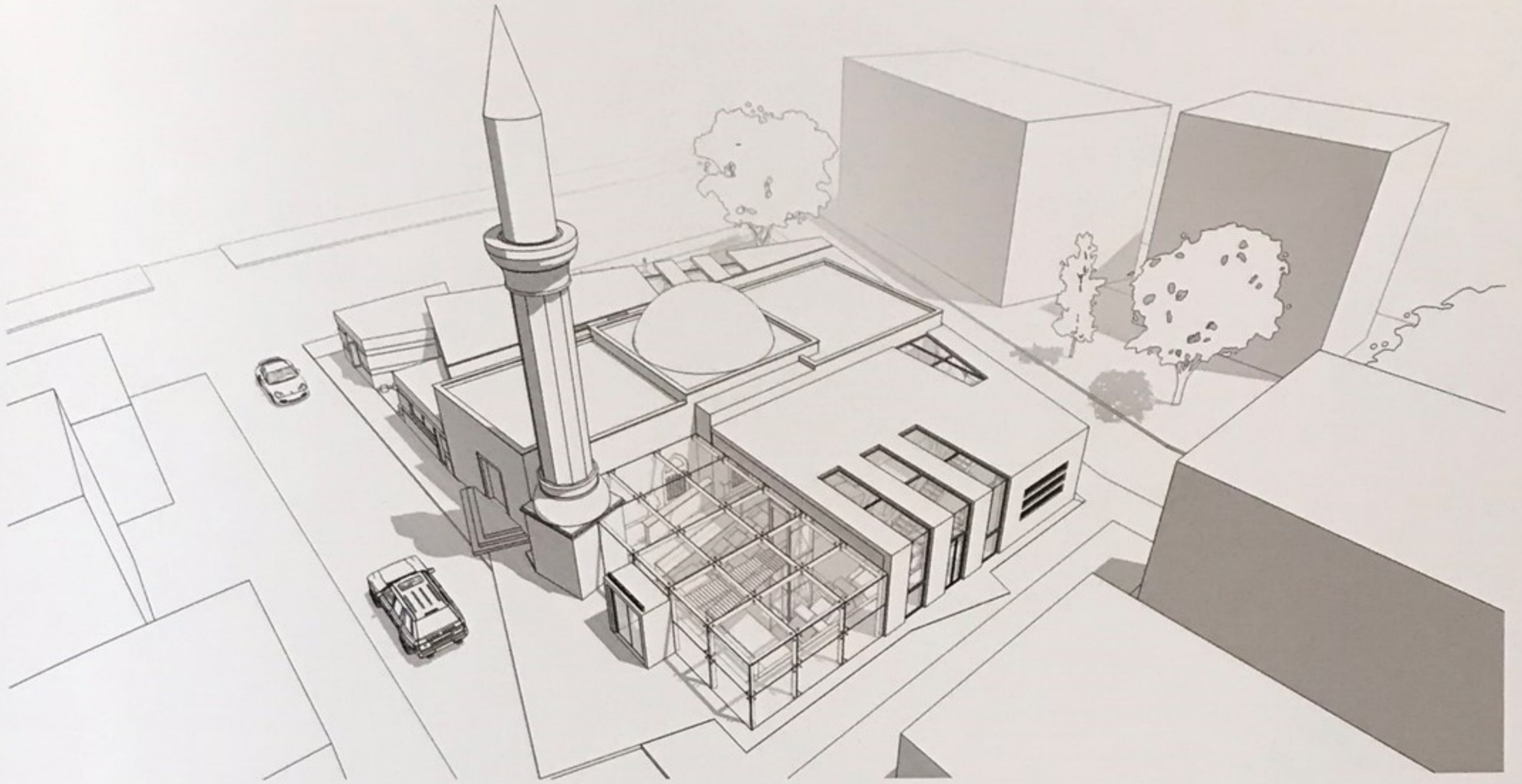
TARSUS BELEDİYESİ

MAKAM-I DANYAL CAMİSİ
RESTORASYON VE EK BİNA
MİMARİ TASARIM PROJESİ

Son yıllarda kentin tarihi ve kültürel varlıklarını koruma ve yaşatmaya yönelik istikrarlı çalışmalar gerçekleştiren, çağdaş ve yaratıcı mimarlık çözümleriyle başarılı örnekler sergileyen, TKB Özendirme Yarışması'nın 2004 Başarı Ödülü, 2005 Başarı Ödülü, 2006 Başarı Ödülü, 2007 Proje Ödülü'nün sahibi Tarsus Belediyesi

Süreklilik Ödülü'ne uygun görülmüştür. Yarışmaya katılan "Makam-ı Danyal Camisi Restorasyon ve Ek Bina Mimari Tasarım Projesi" kutsal bir ibadet mekânını özgün yapısıyla korurken aynı zamanda arkeolojik mirasın sürekliliğini bir müzede somutlaştıran çağdaş bir mimarlık tasarımını gözler önüne sermekte, kent tarihindeki katmanlaşma sürecini günümüze taşımaktadır. Kazı çalışmalarının; Mersin Üniversitesi, Mersin Müze Müdürlüğü ve Adana Koruma Bölge Kurulu tarafından Belediye ile birlikte yürütülüyor olması da uzman örgütlenme açısından önemsenmelidir.

Makam-ı Danyal Camisi Restorasyon ve Ek Bina Mimari Tasarım Projesi,

Makam-ı Danyal Camisi'ni özgün yapısı, tarihsel ve dinsel değeri ile yapının altında ve çevresinde bulunan ve kentin katmanlaşma sürecine tanıklık eden Antik Çağ ve Osmanlı Dönemine ait kalıntılar ve bunların çağdaş bir müze ortamında sergilenmesini bağdaştıran bütünsel bir anlayışı temsil etmektedir.

Proje, cami yapısının fiziksel durumunun gereksinimleri doğrultusunda restore edilmesine yönelik onarım ve temizlikler ile arkeolojik kalıntıların bütünleştirildiği bir ek yapı (kabuk) tasarımı olmak üzere iki ana bölümde ele alınmıştır. Özgün cami yapısında bozulmalarda ve yıpranan kısımlarında uygun restorasyon ve onarım tekniklerinin uygulanması öngörülmüştür. Buna ek olarak, yapı

çevresinde bulunan yeraltı kentsel katmanlara ait kalıntıların üzerini örten bir masif kabuk ve bu üst örtüyü üç yandan çevreleyerek, özgün yapıyı "mekân- içinde-mekân" anlayışıyla sergilenecek bir nesne olarak ortaya çıkaran cam cepheler oluşturulmuştur.

Restorasyon ve çağdaş ek bina inşaatı projesi, tarihi eserin kimi yerde onarımı, kimi yerde tamamlanması, kimi yerde ise yeniden inşası ile eklenti ve uzantıların oluşturulmasını içermektedir. Yapı bünyesinde Roma, 16. ve 19. yüzyıl mimari müdahalelerine ait kalıntılara ve 20. yüzyıl eklentilere rastlanmaktadır. Bu dönemleri bir süreklilik içinde algılatarak çözümler geliştirilirken, Anıtlar Kurulu kararıyla 1960'lı yıllarda camiyi genişletmek amacıyla yapılmış muhdes eklerinin kaldırılması uygun görülmüştür.

Çağdaş ek yapının ise tarihi özgün yapı ile uyum ilişkisine özen gösterilmiş, özgün yapının doku özellikleri ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır. Kentsel arkeoloji disiplininin ilgi alanına giren, kentlerdeki katmanlaşma sürecinin günümüze taşınması amaçlanmış, kentsel bütünlüğe gönderme yapan bir yaklaşımla, çağdaş tasarım çizgisi, mimari dil, teknoloji ve malzeme kullanılmış, özgün yapının saygın bir fon olarak ortaya çıkarılması sağlanmıştır. Çelik ve cam konstrüksiyonun tarihi yapıyla gerek görsel gerek fiziksel olarak yalınlıkla ilişkilendirilmesine özen gösterilmiş, az sayı ve türde malzeme kullanılması ilkesi benimsenmiştir. Yalın bir geometrik kurgu, eski-yeni malzeme ve doku zıtlığı, eski yapı-yeni yapı arasında orantılı uyum ilişkisi, eski yapı-yeni yapı eklemlenmelerinde saydamlık gözetilmiştir. Bu tasarım konsepti, kutsal bir ibadet çekirdeğini özgün yerinde muhafaza ederek saran bir arkeoloji müzesi şeklinde somutlaşmaktadır.

Makam Camisi altı ve çevresinde bulunan Antik ve Osmanlı dönemleri yapı kalıntılarının sergilenmesi

için bir müze tasarlanırken, yeraltı mekânlarının yanı sıra arkeolojik kazıdan elde edilen çeşitli dönemlere ait obje ve mimari parçaların yer alacağı sergi salonları, bilgilendirme duvar ve panoları, giriş holü, seminer ve multi-vizyon holü, satış birimi, ibadet yerleri ve görevli odası, donanım bölümü belirlenmiş, aydınlatma, iklimlendirme, bilişim-iletişim ve güvenlik için tesisat sistemleri ele alınmıştır. Yapı girişindeki yarı açık etkinlik alanında da dini kültür turizmine yönelik etkinliklerin düzenlenebilmesi hedeflenmiştir.

Proje sürecinde yeraltı inşaatı, arkeolojik kazı, teknik performans, miras koruma, mimari onarım, sanatsal ifade, tarihsel belgeleme, müzecilik anlatımı gibi çok boyutlu bir etkileşim ortamı yaratılmış, korumanın ve mimari tasarımın birbirinden ayrılmazlığı vurgulanmıştır. Makam Cami restorasyonu ve müze ek binası, mimari tasarımın kültürel mirasın korunmasına yapacağı katkının, diğer bir deyişle koruma ile mimari tasarım arasındaki uzlaşımın bir ifadesidir.

